

Værdiprogram

Bibliotek, kultur- og
hærevejshotspot
i Røde kro

**Værdiprogram
for bibliotek, kultur- og hærvejsshotspot i Rødekro**

November 2024

Udarbejdet af Urban Goods for Aabenraa Kommune
i samarbejde med borgere og lokale aktører i Rødekro

Research, inddragelsesproces og redaktion:
Ene Fruergaard, Peter Gran Boesen, Astrid Moth

Fotos: Urban Goods, Lokalthistorisk Arkiv Rødekro

Ikoner: www.flaticon.com lavet af Freepik
Talha Dogar, Andika Syaif,
Juicy Fish, Gravisio, Mayor Icons

Indholdsfortegnelse

Intro.....4

Indledning.....5

En vigtig brik i udviklingen af Røde Kro.....5

Værdiprogrammet – et fælles fundament.....5

Hvad kan du læse i værdiprogrammet?.....6

Del 1: Profil.....7

Vision.....8

Grundfortælling.....9

Værdier.....11

Del 2: Analyse.....14

Fortællingen om Hærvejen.....15

Lokalsamfundsbeskrivelse.....19

Fremtidens bibliotek og kulturhus.....22

Brugergrupper.....25

Del 3: Rum og rammer 37

Principper for rumogrammer.....38

Zoner og funktioner.....42

Del 4: Organisering og drift.....47

Organisering og ansvar.....49

Samarbejder og partnerskaber.....51

Scenarier for organisationsmodel i opstartsfasen.....51

Organisationsudvikling over tid.....55

Drift af huset.....56

Del 5: Processen bag.....57

Inddragelsesproces.....58

Bilag.....62

Dialogstation - Idéer bruttoliste.....63

The background of the slide is a solid pink color. A white, wavy, curved shape separates the top white area from the pink area, creating a modern, abstract design.

Intro

Indledning

En vigtig brik i udviklingen af Røde kro

Røde kro får et nyt, centralt samlingspunkt i bymidten: et bibliotek, kulturhus og hærvejshotspot på Hærvejen 24. Huset skal være et åndehul, hvor både borgere og besøgende kan tage del i forskellige kulturtilbud, finde ro og inspiration samt mødes med venner og familie.

Et kulturhus som dette er mere end bare en bygning – det er et levende rum, hvor mennesker mødes, udvikler sig og skaber fællesskab. Det er et sted for læring, fordybelse, kreativitet og underholdning. Huset er en central brik i udviklingen af bymidten i Røde kro. Det er en vigtig brik i at styrke lokalsamfundets kulturelle sammenhængskraft såvel som en vigtig brik i at styrke Røde kro som et knudepunkt for cykel- og vandreturister langs Hærvejen.

Værdiprogrammet – et fælles fundament

For at sikre, at det nye bibliotek, kultur- og hærvejshotspot bliver en succes, er det afgørende at have et fælles fundament at bygge på. Dette værdiprogram vil være en fælles referenceramme for alle involverede parter – borgere, politikere, medarbejdere og samarbejdspartnere. Dette dokument beskriver visionen for huset; de værdier, der skal præge stedet og de grundlæggende rammer for huset.

Værdiprogrammet skal bruges til flere formål:

- **Fælles fundament:** Skabe en fælles forståelse og enighed om, hvad huset skal være.
- **Politisk behandling:** Danne grundlag for politiske beslutninger og prioriteringer.
- **Fundraising:** Som afsæt i forbindelse med fondssøgning.
- **Oplæg til byggeproces:** Give et realistisk billede af, hvilke krav og ønsker, der er til bygningen.

Hvad kan du læse i værdiprogrammet?

Værdiprogrammet er bygget op omkring fem dele:

Del 1: Profil

Del 1 rummer en beskrivelse af husets overordnede profil. Her præsenteres visionen for huset og husets grundfortælling dvs. den oplevelse, som huset vil tilbyde borgerne. Her beskrives også tre grundlæggende værdier, som skal være ledende for alt, hvad der foregår i huset.

Del 2: Analyse

Del 2 rummer en analyse af udgangspunktet for etableringen af et bibliotek, kultur- og hærvejshotspot. Denne del undersøger husets samspil med Hærvejen og Hærvejsturisterne. Her foreligger en karakteristik af det lokalsamfund, som huset skal understøtte. Denne del rummer også en beskrivelse af den nye rolle, som biblioteket kommer til at spille, når biblioteket skal indgå i et hus, der også skal være et kulturhus og et hotspot for hærvejsturister. Endelig rummer denne del af værdiprogrammet en beskrivelse af nogle af de forskellige typer af brugergrupper, der skal kunne bruge huset, samt det disse brugergrupper efterspørger.

Del 3: Rum og rammer

På baggrund af input fra både brugere og fagpersoner samt i overensstemmelse med husets profil beskriver del 3 husets rum og rammer. Her oplistes otte principper for de fysiske rum og rammer, som er vigtige, hvis visionen for huset skal omsættes til virkelighed. Desuden indeholder denne del et oplæg til centrale zoner i huset og en oversigt over de forskellige funktioner, der kan være i disse zoner.

Del 4: Organisering og drift

Del 4 skitserer, hvordan bibliotek, kultur- og hærvejshotspottet kan organiseres og drives.

Del 5: Processen bag

Indeholder et overblik over den inddragelsesproces, som ligger til grund for udarbejdelse af dette værdiprogram.

God læselyst!

Del 1: Profil

Vision

Bibliotek, kultur- og hærvejshotspot i Rødekro
– **hvor gamle fortællinger møder nye eventyr**

Bibliotek, kultur- og hærvejshotpottet er et knudepunkt for borgerne i og omkring Rødekro såvel som for vandre- og cykelturister langs Hærvejen. Det er hjertet af Rødekro – en levende oase for alle, der søger inspiration, fællesskab og nye oplevelser. Her bliver kulturen allemandseje – både den historiske og den nyeste. Huset ansporer til virkelyst og bliver et afsæt for eventyr og nye minder. Her er kultur noget, vi skaber sammen.

Grundfortælling

Et knudepunkt på Hærvejen

Hærvejen har siden oldtiden forbundet Jylland fra nord til syd og været en central forbindelse til resten af Europa. Hærvejen er en vigtig del af Rødekros stedsidentitet, da byen netop har sit navn fra kroen, som spillede en helt central rolle for de mange rejsende på Hærvejen, der passerede vadestedet ved Rødå i Rødekro. I dag er Hærvejen den mest kendte vandrerute blandt danskerne og et yndet rejsemål for både vandrere og cykelturister. Rødekros nye kulturhus, bliver et centralt knudepunkt på Hærvejen og et hus, der med kulturen som omdrejningspunkt skaber forbindelser mellem folk – både rejsende og lokale, mellem by og land, mellem tilflyttere og dem, der er opvokset her og mellem unge og gamle. Endelig er det et startpunkt for vandre- eller løbeture ud i området, eller et sted at slutte cykelturen og hvor der er plads til at nyde hinandens selskab og snakke om turen efterfølgende.

Fremtidens bibliotek og kulturhus

Bibliotek, kultur- og hærvejshotspottet kommer til at rumme en ny generation af bibliotek og kulturhus, som ikke alene har udlån af bøger som omdrejningspunkt, men også har fokus på den udveksling, der kan ske af kultur, viden, idéer og relationer mellem mennesker. Her spiller kulturen i bredeste forstand en vigtig rolle

- ➔ Et knudepunkt på Hærvejen
- ➔ Fremtidens bibliotek og kulturhus
- ➔ En ny platform for kultur
- ➔ En summende oase i bymidten
- ➔ Til hverdag og til fest

som det, der inspirerer, stimulerer og skaber nye rammer for fællesskaber. Ligeledes tilbyder huset et demokratisk rum, der understøtter aktivt medborgerskab og hvor borgerne skal være medskabere. Det er et hus som har kulturskabelse og kreativitet som omdrejningspunkt, hvor borgerne og brugerne ikke bare er tilskuere, men også får lov at få maling på hænderne, savsmuld mellem tærne og jord under neglene – kort sagt får lov til at skabe kulturen og ikke alene være tilskuer til den.

En ny platform for kultur

Med bibliotek, kultur og hærvejshotspottet får Rødekro noget, som ikke er der i dag – en kulturel platform hvor kultur og kreativitet kan skabes og udøves i fællesskab, og hvor der er mulighed og plads til at være sammen på andre måder end i de eksisterende tilbud i byen. Det giver mulighed for at opbygge en fælles kulturel sammenhængskraft i en by, der er vokset væsentligt som bysamfund indenfor de seneste 150 år, og som i dag består af en række sammenvoksede steder, Brunde, Rise og Fladhøj samt et stort opland af mindre landsbyer. Huset gøder derfor jorden for at nye kultur- og aktivitetsfællesskaber kan vokse frem.

En summende oase i bymidten

Bibliotek, kultur- og hærvejshotspottet bliver placeret i hjertet af Rødekro bymidte – et sted der historisk har været et kulturelt samlingspunkt i kraft af, at der har været bal og musik på

Jernbanehotellet, omrejsende tivoli på cirkuspladsen, som tidligere lå bag huset, og latter og leben ved byens ispavillion, der samlede børn og barnlige sjæle. Også i dag bliver parkeringspladsen udenfor Hærvejen 24 brugt som byens torv ved arrangementer og aktiviteter i bymidten. I dag er Rødekro bymidte udfordret af manglende offentlige mødesteder, og det nye hus bliver således et vigtigt strategisk greb til at skabe liv i bymidten – både for borgerne og for tilrejsende Hærvejsturister. Huset bliver et centralt kulturelt samlingspunkt i midtbyen; en oase, hvor der kan tankes op mentalt – både som Hærvejsturist med et tiltrængt hvil på rejsen, eller hvor man som lokal beboer kan finde et pusterum i en travl hverdag.

Til hverdag og til fest

Huset skal være et imødekomende og uformelt sted med en afslappende atmosfære, et sted som må bruges både til hverdag og til fest. Der skal være plads til events og arrangementer, men først og fremmest skal der være plads til aktivitet og samvær i hverdagen. Her er plads til at mødes i forskellige fællesskaber, men også plads til at være alene sammen med andre for dem, der savner fornemmelsen af små-summende liv og nærvær. Det er en udvidet dagligstue, hvor mødre- eller fædregruppen kan mødes; et sted hvor strikkeklubben kan sidde og nørkle eller hvor der er mulighed for at komme for at læse avisen. Men det er også et sted, med plads og mulighed for at skabe kultur med hænderne i husets forskellige værksteder, der opfordrer til kreativitet, leg og læring.

Værdier

For at realisere visionen og udfolde husets grundfortælling i praksis er der tre værdier, som er vigtige at bygge på i den videre udvikling af huset. De kan ses som grundingredienser, som er med til at sikre husets særlige profil, og de skal så vidt muligt tænkes ind i både funktioner, aktiviteter og husets 'ånd'.

Deltagelse

- åbenhed
- virkelyst
- kulturskabelse

Udveksling

- inspiration
- samarbejder
- delevenligt

Kreativitet

- udvikling
- leg og eksperimenter
- nytænkning

Deltagelse

Huset skal give mulighed for at brugerne, borgere såvel som turister, kan tage del i huset på forskellige måder. Det gælder alt fra at kunne deltage som publikum, til medskaber og initiativtager. Det kommer til udtryk gennem:

Åbenhed

Huset skal være åbent og imødekommende – både praktisk, fysisk og i måden hvorpå mennesker bliver mødt, når de kommer i huset.

Virkelyst

Huset skal give folk lyst til at skabe værdi for andre og sætte noget i værk. Det er et helt afgørende element, at borgerne har lyst til at bidrage til husets indhold og til kulturtilbuddet i Rødekro generelt. Denne virkelyst skal huset være med til at give næring til og inspirere til.

Kulturskabelse

Huset skal give mulighed for at brugerne kan bidrage aktivt til at skabe deres egen kulturoplevelse. Det gælder så at sige om at få kultur mellem hænderne i alt fra eksempelvis hæklekлуб, repair café, skriveværksted med livsfortællinger, kreaværksted med genbrugsmaterialer til workshops og kurser.

Udveksling

Huset er omdrejningspunkt for udveksling, både af tanker, relationer og praktiske ting, der kan deles. Det er i udvekslingen, at krydsbestøvning kan ske og nye initiativer opstå, det er her 1 + 1 bliver til 3. Det kommer til udtryk gennem:

Inspiration

Huset skal inspirere – både i kraft af information til ture ud i lokalområdet; i kraft af erfaringer der deles, så der kan læres nye kreative færdigheder; eller tanker der kan inspirere til nye perspektiver på livet.

Samarbejder

Samarbejder og partnerskaber er en central del af husets udvikling. Det handler om at udveksle kompetencer, viden eller erfaringer, at låne hinanden ting og give en hjælpende hånd.

Delevenligt

En af grundessenserne i det klassiske bibliotek er at deles om bøgerne, og at alle derved kan få adgang til meget mere i fællesskab end hver for sig. Huset skal indbyde til delevenlige løsninger: at deles om rummene, dele tingene og i det hele taget have en generøsitet i forhold til at give noget videre til andre.

Kreativitet

Huset skal fostre kreativitet i alt fra måden at tænke på til rammerne omkring os. Det kommer til udtryk gennem:

Udvikling

Der skal være plads til, at huset løbende kan udvikle sig, for at nye kreative tiltag kan opstå, så huset opleves vedkommende også for de brugere, som er i huset om 5, 10 og 20 år. Det kræver, at der er plads til det transformerbare og uprogrammerede, så nye tendenser, funktioner og brug af huset har plads til at kunne udfolde sig.

Leg og eksperimenter

Der skal være plads til at lege, eksperimentere og afprøve ting for at blive klogere og lære gennem praksis. Huset skal give plads til førstehåndsoplevelser, og der skal være plads til at turde afprøve nye initiativer i huset.

Nytænkning

Huset skal anspore til nytænkning og nye løsninger. Både bymidterne, detailhandlen og bibliotekerne vil ikke være de samme i fremtiden, så der er behov for at huset bidrager med noget nyt ved at kombinere forskellige offentlige, private, kulturelle og erhvervsmaessige funktioner. Nytænkning skal afspejles både i selve husets udformning og praksis og som en kompetence, der kan understøttes blandt brugerne af huset.

Denne skulptur bag det eksisterende bibliotek i Vestergade vidner om elementer af kreativitet og leg i Røde Kro.

Del 2: Analyse

Fortællingen om Hærvejen

Historien

Hærvejens oprindelse

Hærvejen har siden jernalderen været en vigtig transportrute for kvæg gennem Jylland til handelssteder nær Hamborg. Ruten har løbet fra Viborg i nord, ned gennem Jylland langs den jyske højderyg og hele vejen til området omkring Hamborg i Tyskland.

Hærvejen blev først kendt under sit nuværende navn i 1930'erne, da historikeren Hugo Matthiessen udgav værket "Hærvejen". Indtil da har ruten været omtalt som flere forskellige vejforløb, flere hærveje, der fungerede som hovedtrafikåre eller alfarveje gennem landet. Så før det hærvejsforløb, vi kender i dag, var der i oldtiden og middelalderen flere spor, der kunne betegnes som hærveje eller alfarveje, og som har flyttet sig gennem tiden.

Ikke desto mindre har hærvejene været meget trafikerede, og kroerne langs hærvejene har haft en vigtig funktion. Rejsen har ofte været lang, og de handlende har haft brug for steder at holde ind, fodre dyrene og holde hvil på rejsen. Handelsvejene gik typisk udenom de store byer, fordi det var bedre at drive studene afsted

langs en mindre befolket rute. Nogle steder lå der kroer med få hundrede meters afstand, fordi der var så mange rejsende, der skulle have husly.

Hærvejsruten i dag

I dag er Hærvejen en kendt vandre- og cykelrute gennem Jylland. Hærvejsruten blev oprettet som vandre- og cykelrute i 1992, og blev sidenhen i 2014 forlænget mod nord, så den nu ender i Frederikshavn eller Hirtshals. Vandreruten er 645 km og er så vidt muligt placeret, hvor der er grusveje eller trampestier. Cykelruten er omtrent 450 km, og forløbet er primært på asfalterede veje.

Hærvejen bliver brugt rekreativt til både en- og to-dagsture eller for dem, der vandrer og cykler i længere tid. Destination Hærvejen har i en årrække arbejdet med at opdatere Hærvejen både med kort, apps og faciliteter. I den forbindelse arbejder de med at skabe knudepunkter langs ruten, hvor der er særligt mange faciliteter samlet; hvor man kan købe ind, oplade

elektronik og el-cykel, 'meal preppe', opbevare bagage og måske tage på udflugter i lokalområdet. Et af knudepunkterne er Røde-kro, der ligger som en af de få større byer med indkøbsmuligheder langs Hærvejen.

Hærvejen i Rødekro

I Rødekro ses sporene fra Hærvejen blandt andet ved at Hotel Røde-Kro i dag ligger på samme sted, som den har gjort siden opførelsen af den første kro i 1649. Langs denne del af Hærvejen har der været mange gravhøje, som man også nogle steder kan se. Andre steder er gravhøjene blevet jævnet i forbindelse med opførelsen af bebyggelse. Hærvej- en er dog stadig et aktiv for byen, da Hærvejsruten går lige gennem byen og forbi bibliotek, kultur- og hærvejs-hotspottet på Hærvejen 24.

Hotel Røde-Kro ligger i dag på samme sted, som den har gjort siden opførelsen af den første kro i 1649.

Turismepotentialet

Hærvejen som destination

I en undersøgelse foretaget af Epinion for Destination Hærvejen, svarer 61 % af danskerne at de kender Hærvejen som vandrerute og 18 % at de kender den som cykelrute, hvilket gør den til Danmarks bedst kendte vandrerute. Derudover svarer 21 %, at de anser det som sandsynligt, at de vil besøge Hærvejen inden for de næste tre år. Derfor er det også vigtigt at destinationen udvikler sig, og Rødekro udnytter det potentiale, der er i vandre- og cykelturismen. Det kan være med til at styrke Rødekro som destination og bringe liv og turisme ind i bykernen.

Destination Hærvejen har oprettet vandreruter, som er opdelt i etaper, der typisk svarer til en dagsrejse. Omkring Rødekro er der to ruter: Vedsted-Rødekro (19 km) og Rødekro-Kliplev (17 km) samt cykelruten Vojens-Rødekro (26 km). Som udgangspunkt for disse Hærvejsetaper har Rødekro som knudepunkt også en vigtig funktion for at Hærvejens vandrere og cyklister kan forberede næste etape af deres rejse. Det giver desuden mulighed for at bibliotek, kultur- og hærvejshotspottet er det sted, hvor turister finder nyttig information både om Hærvejen og oplevelsesmulighederne i og omkring Rødekro.

Turisme omkring Rødekro

Omkring Rødekro er der flere muligheder for outdoor-turisme. Der er blandt andet tre put-and-take søer og Rødekro vandskikklub. I øvrigt er der mulighed for at besøge en klatrepark kun 10 km fra bibliotek, kultur- og hærvejshotspottet, eller tage skinnecyklerne på den nedlagte jernbane mellem Aabenraa og Rise. Der er derfor en god sammenhæng mellem Hærvejsturismen og lokale oplevelser, der appellerer til aktiv ferie.

Hærvejen nordøst for Rødekro.

Kulturhistoriske oplevelsespunkter

Udover de mange outdoor-aktiviteter er der også flere kulturhistoriske punkter uden for Rødekro. Noget ligger langs Hærvejsruten, mens andet kræver at den besøgende tager en kort afstikker fra ruten. Turisterne kan blandt andet besøge:

Immervad bro

Immervad Bro er Hærvejens mest kendte bro. Broen blev bygget i 1716 og er dermed en af de ældste broer på Hærvejen.

Hærulfstenen

Runesten fra Vikingetiden. Står på findestedet. På runestenen står et enkelt navn: HairulfR, som er et gammelt nordisk mandenavn.

Vendersvold (Æ Vold)

Vendersvold ligger ca. 3 km nord for Rødekro. Det er et historisk forsvarsværk fra jernalderen med vold og en voldgrav på den nordlige side.

Rise Kirke

Den gamle herredskirke ved Hærvejen dateres helt tilbage til 1100-tallet.

Andholm Batteri

Batteriet fra 1. Verdenskrig blev modsat de øvrige svære batterier ikke sprængt, da ejeren ønskede at bevare anlægget som et manende minde over verdenskrigen.

Damgård Mølle

Damgaard Mølle, bygget i 1867, er en af Danmarks bedst bevarede møller, beliggende i naturskønne omgivelser og i stand til at male korn og forarbejde boghvede til mel og gryn. Der er desuden en naturlejrplads ved møllen.

Urnehoved Tingsted

Urnehoved Tingsted er i dag en mindepark ved Hærvejen. Urnehoved Tingsted tjente fra 1074 - 1523 som Sønderjyllands landsting.

Muligheder for turismen

Med udviklingen af bibliotek, kultur- og hærvejshotpottet er der mulighed for at turister på Hærvejen kan få mere ud af deres besøg, end det er tilfældet i Rødekro i dag. I bibliotek kultur- og hærvejshotpottet kan besøgende opmagasinere bagage og oplade cyklen, der er tid til at fordybe sig i avisen på biblioteket eller 'meal preppe' til næste etape. De kan desuden få information om områdets attraktioner og bruge byen og de turismetilbud, der er i området, inden de tager videre. Derudover er der mulighed for at turisterne har et opholdssted, mens de planlægger og hviler, inden de rejser videre.

I og omkring Rødekro kan turisterne vælge enten den primitive overnatning i shelter eller telt, eller de kan blandt andet overnatte på Hotel Røde-Kro. Begge dele giver anledning til at tage en ekstra dag i området – en dag som med fordel kan bruges til at udforske lokalområdet, eksempelvis vandre- og cykelruter, en dagstur til Kalvø eller Aabenraa, besøge en fiskesø eller tage på opdagelse i områdets kulturhistorie.

Lokalsamfundsbeskrivelse

En by med stort opland

Rødebro ligger knap 7 km vest for Aabenraa. Der bor i alt 11.763 i postnummer 6230 Rødebro (jf. Danmarks Statistik, 1. januar 2024) heraf bor godt halvdelen i selve Rødebro by. Byen har et stort opland med mange omkringliggende landsbyer, som orienterer sig mod Rødebro både i forhold til skole og indkøbsmuligheder. Det gælder blandt andet landsbyerne Egvad, Hellevad, Hjørdkær, Rise og Øster Løgum, der var en del af den tidligere Rødebro Kommune før kommunesammenlægningen i 2007. Den kommunale folkeskole Hærvejsskolen i den sydvestlige del af Rødebro er kommunens største med over 700 elever.

En godt forbundet by

Byen er godt forbundet rent trafikalt til resten af landet. Først har Hærvejen fungeret som en hovedtrafikåre, der løb gennem byen, sidenhen er byen blevet stationsby, da jernbanen kom til byen i 1800-tallet – en togforbindelse, som også i dag forbinder byen med resten af landet og Tyskland. I dag er motorvejen, som løber på byens østlige side, en central forbindelse, som giver beboere i og omkring Rødebro mulighed for at pendle til arbejde. Motorvejen har desuden dannet basis for udbygningen af et større erhvervsområde øst for byen ved området Brunde.

Stærk på erhvervsliv og idræt

– mindre stærk på kunst og kultur

Rødebro har et stort og aktivt foreningsliv. Der er 232 foreninger, fonde og selvejende institutioner i Rødebro, heraf 165 frivillige foreninger (tal fra CVR-registeret 2024). Men kun få af de frivillige foreninger er kulturelle foreninger. Til gengæld har Rødebro nogle meget aktive idrætsforeninger – en selvforståelse, der bekræftes af mange borgere og lokale aktører. Rødebro er også en by i grænselandet, der i generationer har været beboet af både dansktalende og et tysk mindretal. I dag er det synligt blandt andet i det, at byen både har tysk børnehave og skole, som også tilbyder SFO og fritidsaktiviteter. Den dansk-tyske-kultur er også en naturlig del af foreningslivet i og omkring Rødebro.

At kunst og kultur fylder forholdsvis lidt i Rødebro bekræftes også af andre analyser. I en analyse af handelsliv og bymidte i Rødebro foretaget af COWI i 2021 fremhæves det, at i en sammenligning med de 29 største byer i Region Syddanmark fra 2009 og en sammenligning med Vojens, Bramming, Munkebo, Vamdrup og Gråsten fra 2021 er Rødebro en by med et særdeles stærkt erhvervsliv, når byens størrelse tages i betragtning, men anderledes ser det ud blandt andet indenfor kunst og kultur:

“Ser vi derimod på Rødekrøs udbud inden for kultur, kunst, oplevelser, uddannelser og specielle funktioner, så tegner der sig et andet billede. Her er Rødekro lavt eller gennemsnitligt placeret afhængigt af, hvad der fokuseres på. Rødekro er bl.a. lavt placeret med særligt bylivsskabende funktioner, som var en sammenvejning af funktioner, som havde særlig betydning for bylivet.”

(Analyse af handelsliv og bymidte i Rødekro, 2021, COWI)

Samspil med bymidteplanerne

I december 2022 blev “Helhedsplanen for Rødekro bymidte” godkendt i Byrådet. Helhedsplanen indeholder en vision om Rødekro bymidte som “Den grønne stationsby”, og der er formuleret fire overskrifter, som uddyber det konceptuelle helhedsgreb:

1. Én samlet bymidte
2. Flere grønne elementer
3. Grøn mobilitet
4. Identitetsskabende kulturarv

I forlængelse af helhedsplanen spiller det nye hus med både biblioteks- kultur- og turismefunktioner en væsentlig rolle i styrkelsen af bymidten. Det første projekt, der er gennemført fra helhedsplanen, er Hærvejsparken. Hærvejsparken ligger lige overfor det kommende bibliotek, kultur- og hærvejshotspot, og samspejlet mellem huset og parken på hver sin side af Hærvejen bliver vigtigt, fordi de kommer til at udgøre to centrale mødesteder i Rødekro bymidte.

Hærvejen 24 – stedsfortælling

Området ved Hærvejen 24, hvor det nye bibliotek, kultur- og hærvejshotspot kommer til at ligge, har historisk været brugt som et sted at samle byen. Siden ca. 1888 har Hærvejen 24 huset et samlingspunkt for både tilrejsende og lokale, som senere blev kendt som Jernbanehotellet. Jernbanehotellet har indtil 1992 i forskellige varianter været ramme om sociale aktiviteter, servering i haven, bal og auktioner. Bag bygningen lå tidligere et grønt område, som blev omtalt som cirkuspladsen, fordi den foruden ringridningsfest blev brugt til et årligt tilbagevendende cirkus:

“En gang om året kom et cirkus, og vi børn havde travlt med at se hvordan det blev rejst og med at kigge på dyrene. Vi tilbød ofte vor arbejdskraft for en fribillet, men så værdifuldt blev vor arbejdskraft ikke vurderet.”

(Børge Boe Pedersen,
Lokalhistorisk Arkiv Rødekro, årbog 2013)

Lige nord for Jernbanehotellet lå tidligere en iskiosk, hvor børn og barnlige sjæle mødtes om sommeren. Mange af de ældre beboere i Rødekro, som er vokset op her, har barndomsminder fra stedet.

Den nuværende bygning og parkeringspladsen ved Hærvejen 24 har stadig en central placering i Rødekro og bruges fortsat lejlighedsvis som samlingspunkt for byen. Det er det tætteste man kommer på et torv i bymidten. På parkeringspladsen nord for bygningen afholder blandt andet gymnastikforeningen åbent hus,

Foto: Lokalthistorisk Arkiv i Rødekro, Hærvejen 24, 1942.

og den lokale handelsstandsforening Kometbutikkerne inviterer blandt andet til Midtbyfest, byløb og juleaktiviteter.

Der er således en historie og en anvendelse, der kan bygges videre på, som lokalt sted for events, kultur og sociale arrangementer. Husets opgave bliver at genoplive denne fortælling og styrke de eksisterende tiltag, så stedet kommer til at emme af liv og kultur ikke bare et par gange om året, men også i hverdagen.

Et ungt bysamfund med behov for kulturel sammenhængskraft

Rødekro er, som navnet vidner om, opstået omkring kroen, der blev etableret i 1649, som også beskrevet i afsnittet "Hærvejen i Rødekro" på s. 16. Men først da jernbanen kom til i 1880'erne begyndte Rødekro at vokse som by. Indtil da var Rødekro et lille samfund med højst 50 indbyggere og Rise, som også med kirken var sognets centrum, var hovedby. Siden jernbanen kom til Rødekro er byen vokset støt: I 1914 var der 500 indbyggere, i 1960 var der 1500, i 1975 var der 2900 indbyggere i Rødekro by og i 1990 var dette tal vokset til 4500. Til trods for, at stedets historie med Hærvejen går flere 1000 år tilbage, er byen som bysamfund relativt ung.

Rødekro har alle dage været en transitby, men med det nye bibliotek, kultur- og hærvejshotspot kan der skabes et bymæssigt, kulturelt og socialt centrum i byen og dermed en helt anden karakter for en by, hvis faldgrube ellers kan være at få karakter af pendlerby og eller et forstadsmiljø til Aabenraa. Det nye hus på Hærvejen 24 kan dermed være en vigtig brik i at styrke sammenhængskraft og fællesskaber i området og stolthed omkring sit lokalmiljø.

Fremtidens bibliotek og kulturhus

En vigtig aktør i det fremtidige hus på Hærvejen 24 er biblioteket. Det eksisterende bibliotek i Rødebro flytter fra sin nuværende placering i Vestergade og bliver en integreret del af det nye hus. Med denne flytning følger også muligheden for at udvikle et nyt fremtidsorienteret bibliotekstilbud i Rødebro, som også i høj grad inkluderer at være et kultur- og medborgerhus.

Det nye hus giver dermed anledning til at gribe den store udvikling, som bibliotekerne har været i de seneste år, og arbejde videre med den. Fremtidens bibliotek er mere end blot et sted for opbevaring og udlån af bøger; det er en dynamisk platform for læring, kulturudveksling og medborgerskab. Moderne biblioteker udvikler sig til flerfunktionelle rum, der tilbyder et bredt spektrum af aktiviteter og faciliteter. Det gælder i særdeleshed:

- 1. Styrkelse af lokalsamfundet:** Biblioteket kan fungere som mødesteder for lokalbefolkningen med fokus på fællesskab, læring og samspil mellem forskellige befolkningsgrupper.
- 2. Kulturel aktivitet:** Biblioteker bliver ramme for teater, musik, kunststillinger, makerspaces, workshops og anden kulturskabelse, der fremmer den lokale kultur og mødet med professionel kunst og kultur.

- 3. Demokrati og medborgerskab:** Biblioteket fungerer som en ramme for at styrke demokratisk engagement. Det sker ved, at tilbyde platforme til debat, samtale og informationsdeling – ofte i samarbejde med foreninger og interessegrupper. Samtidig tilbyder biblioteket plads til borgernes egne aktiviteter og skaber muligheder for samskabelse og medborgerskab.

Kulturministeriet understreger, at bibliotekerne netop i disse år er under forandring, og at biblioteket netop skal fastholdes som et fysisk sted, men udvikle nye ydelser i takt med at bibliotekernes samfundsmæssige betydning som informations-, videns- og kulturformidlende institution forandrer sig med den voksende informationsmængde. Kulturministeriet peger på en målsætning om, at folkebibliotekerne skal udfolde sig som mere og andet end en læsesal, men også været et sted til inspiration, læring, relationelle møder og performative rum, som netop rummer mulighed for et væld af forskellige typer kulturel aktivitet:

“Målet for folkebibliotekerne er, at de skal udfolde sig i fire rum – inspirationsrummet, læringsrummet, møderummet og det performative rum. Idealet er, at de fire rum skal støtte op om hinanden i realisering af bibliotekets overordnede formål.”

En anden målsætning fra Kulturministeriet er at:

"[...] bibliotekerne skal indgå partnerskaber med andre offentlige tilbud. Partnerskaber et andet vigtigt element i udviklingen af biblioteket og dets tilbud til borgerne. Partnerskaber skal bidrage til, at biblioteket bliver mere tilgængeligt ved at borgerne møder biblioteket i nye sammenhænge."

Og dette partnerskab bliver interessant at afsøge for det nye hus (mere herom under del 4: "Organisering og drift" på s. 47).

Lokale & Anlægsfonden er også opmærksomme på denne tendens hvor biblioteket som grundfunktion udvikler sig til at være deciderede kulturhuse, og understreger vigtigheden i, at biblioteket kan understøtte nye relationer mellem mennesker:

"Fremtidens bibliotek er noget, vi er sammen om. Hvis det skal blive en kulturhub og et sted for samvær og demokratisk dannelse, skal vi også bygge mødesteder og relationer mellem mennesker."

("Biblioteket som kulturhub – Inspirationskatalog",
Lokale & Anlægsfonden, september 2024)

Udviklingen er allerede i gang lokalt blandt Kulturhuse & Biblioteker i Aabenraa Kommune. Her lyder visionen blandt andet:

Vi er fællesskabets dagligstue

Vi er åbne og levende mødesteder for børn og voksne, som sikrer adgang til viden, debat, inspiration og fordybelse. Vi er rummelige institutioner, der understøtter lokale fællesskaber og demokratiske processer.

Vi er hverdagslivets højskole

Vi er garant for en række kultur- og læringstilbud for børn og voksne, hvor en lang række af aktiviteterne gennemføres via samarbejde. Vi danner rammen om og faciliterer borgernes egne aktiviteter."

(Uddrag af visionen i "Strategi
for Aabenraa Biblioteker og Kulturhuse
2023 - 2025", Aabenraa Kommune, 2023)

Røddekro Bibliotek på Vestergade i Røddekro, 2024.

Det er en ambition, der bør følges i forhold til den rolle, som biblioteket kan udfylde i det kommende hus i Røddekro. For det eksisterende bibliotek i Røddekro betyder det, at bibliotekets rolle skal udvides og tilpasses for at imødekomme de behov og visioner, som fremtidens bibliotek kræver. Det indebærer, at biblioteket skal være med til at understøtte fremvæksten af et stærkt lokalt kulturliv blandt civilsamfundets aktører og i samarbejde med andre offentlige og private aktører. Men det kræver, at biblioteket formår at indtage en mere faciliterende end styrende eller servicerende rolle, og at der er plads og opbakning til at borgerne selv tager del, initiativ og ejerskab over det nye hus. Bibliotekets ressourcer og kompetencer skal ideelt set være med til at 'kickstarte' en virkelyst og foretagsomhed blandt borgerne.

Brugergrupper

Huset skal ligesom biblioteket være et hus for alle. I det følgende fremhæves nogle af de mange brugergrupper, som huset skal henvende sig til. Beskrivelsen af brugergrupperne kan være et godt udgangspunkt for at sætte brugerne i centrum, når der skal designes både fysiske rammer og indhold i huset.

Hævejsturister

Skoler

Frivillige foreninger

Mødre- og fædregrupper

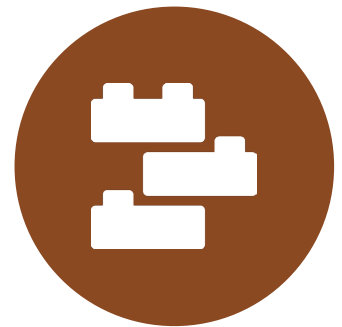
Naboer

Seniorer

Børnefamilier

Daginstitutioner

***II Det er outdoor, som
turisterne kommer til
Aabenraa Kommune for –
cykling, vandring og det
hele.***

Medarbejder, Destination Sønderjylland

Hærvejsturister

Hærvejsturister

Hærvejen er den mest kendte vandrerute i Danmark blandt danskerne. 61 % af danskerne kender Hærvejen som vandrerute, og 18 % kender den som cykelrute. Den næstmest kendte vandreruter er Camønoen, som kendes af 35 %, og Gendarmstien, som kendes af 32 % af danskerne. Kendskabet til Hærvejen er størst blandt dem, der er 56 år eller derover, og lige kendt blandt mænd og kvinder. 18 % af danskerne oplyser, at de har brugt Hærvejen på et tidspunkt og 21% oplyser, at det er sandsynligt, at de vil besøge Hærvejen indenfor det næste år (Evaluerings og monitorering af Hærvejen 2024-2026, Epinion, NTT Data, Line Wagner Consult, 09/25/2024). Flere af de outdoor-turister, som besøger kommunen, kommer fra andre steder i landet, men også tyskere og hollændere har fået øjnene op for mulighederne for blandt andet vandring og cykling her (Interview med Destination Sønderjylland, 28. oktober 2024).

Rødekre er særligt attraktiv for hærvejsturisterne, fordi byen er en af de få større byer med indkøbsmuligheder lige ved Hærvejen. Hærvejsturisterne kommer særligt i perioden april-september med højsæson i juni-august.

Efterspørger aktiviteter som:

- Turistinformation
- 'Meal prepping'
- Pausesteder
- Inspiration til oplevelser i nærområdet
- Indsigt i kulturhistorien og fortællingerne langs Hærvejen

Efterspørger faciliteter som:

- Vand
- Toilet
- Opladere til elektronik, elcykler og andet
- Køkken
- Bad
- Bagageopbevaring
- Cykelopbevaring

Skoler

Skoler

Hærvejsskolen i Fladhøj ligger 1,8 km fra Hærvejen 24, og er den største folkeskole i Aabenraa Kommune med 728 elever og den eneste folkeskole i Rødekre. Deutsche Schule Rothenkrug ligger kun 650 meter fra Hærvejen 24 og har i alt 60+ elever fordelt på 0. til 6. klassetrin.

Efterspørger aktiviteter som:

- Udstilling af elevernes projekter i forbindelse med projektuger
- Eleverne lærer at programmere robotter
- Eleverne lærer at lave stop motion/animation
- Elevkoret kan afholde mindre koncerter
- Undervisningsforløb i historie og samfundsfag
- Billedskole
- Rollespil

Efterspørger faciliteter som:

- Udstillingsmuligheder
- Teknologirum
- Stop motion
- Koncertrum

Frivillige foreninger

Frivillige foreninger

Der er 232 foreninger, fonde og selvejende institutioner i Røddekro, heraf 168 frivillige foreninger. Omkring 46 foreninger har et almennyttigt/socialt fokus. 28 foreninger har idræt som omdrejningspunkt og 20 friluftsliv. 18 foreninger har kultur som omdrejningspunkt for deres virke – det være sig alt fra kulturhistorie til musikudøvelse (Det Centrale Virksomhedsregister, november 2024). En del af foreningerne holder til i Borgerhuset ved hallen på Østergade 40C.

Efterspørger aktiviteter som:

- Plads til at mødes og dyrke sin hobby
- Plads til afholdelse af generalforsamlinger

Efterspørger faciliteter som:

- Plads til opbevaring
- Udstillingsmuligheder
- Nem adgang til wifi
- Mulighed for at afholde digitale præsentationer

Mødre- og fædregrupper

Mødre- og fædregrupper

Flere borgere har efterspurgt et mødested for mødre- og fædregrupper i Rødekro. De seneste fem år er der i gennemsnit født 59 børn årligt i Rise Sogn, som Rødekro hører til (Danmarks Statistik, KM3, 4. kvartal 2020 til 3. kvartal 2024).

Efterspørger aktiviteter som:

- Mulighed for at mødes flere familier sammen uden for hjemmet
- Legemuligheder for ældre søskende
- Plads til at spise

Efterspørger faciliteter som:

- Pusleplads
- Mikroovn til at varme sutteflaske eller babymad
- Kaffemaskine
- Sted, hvor børn og voksne kan være på gulvet
- Parkering af barnevogne
- Nem tilgængelighed også med barnevogn – det vil sige uden elevator

“ Når man er i en mødergruppe, vil man gerne nogle gange afsted i stedet for at sidde hjemme. Måske er der ikke nogen i gruppen, der lige gider huse det, så kunne det da være dejligt bare at mødes på biblioteket.

Mor i børnefamilie, Rødebro

Naboer

Naboer

Hærvejen 24 ligger omkranset på tre sider af henholdsvis tre-etagers og fireetagers byggeri med lejligheder. Senest blev der i 2023 opført 51 seniorboliger på den anden side af Hærvejen.

Efterspørger aktiviteter som:

- Fællesspisning
- Et sted at være alene sammen med andre
- Et sted at læse avisen
- Koncerter
- Teater
- Fællesskab

Efterspørger faciliteter som:

- Blødt sidde møblement
- Spiseplads
- Køkken
- Mindre koncertfaciliteter

Seniorer

Seniorer

24 % af borgerne, som har postnummer i Røde Kro, er 65 år eller derover (Danmarks Statistik, BY1, 2024).

Efterspørger aktiviteter som:

- Fællesspisning
- Uformelle mødesteder for både mænd og kvinder
- Visesang
- Koncertoplevelser
- Rum til at være kreativ
- Strikkeklub
- Repair Café

Efterspørger faciliteter som:

- Kreative værksteder
- Te-køkken
- Langbord at mødes om

Børnefamilier

Børnefamilier

35 % af borgerne i Rødekro er børnefamilier med børn på 0-19 år og forældre med hjemmeboende børn. Heraf er knap 2.000 af dem, der bor i postnummer Rødekro børn i alderen 0-14 år. Det svarer til 17% af den samlede befolkning, som har postnummer i Rødekro (Danmarks Statistik, gennemsnit år 2020-2024).

Efterspørger aktiviteter som:

- Uformelle mødesteder
- Plads til at børnene kan være der uden at de skal være stille
- Plads til leg for både små og store børn
- Plads til bevægelse og at bruge kroppen
- Krea-aktiviteter

Efterspørger faciliteter som:

- Legeområde til forskellige aldersgrupper
- Mikrobølgeovn
- Videreførelse af nogle af de faciliteter med blandt andet udklædning som er for de mindste børn på det nuværende bibliotek i Vestergade
- Flere aktivitets- eller legemuligheder for de lidt ældre børn fra 6-12 år
- Active floor
- Legemiljøer
- Legeplads
- Spiseplads
- Caféområde eller kaffemaskine
- Kreaværksted
- Træ eller metalværksted
- Digitalt værksted med kodning
- Makerspace

Daginstitutioner

Daginstitutioner

Børnehuset Fladhøj rummer kommunal vuggestue og børnehave med i alt 250 børn og ligger ved Hærvejsskolen 1,8 km fra Hærvejen 24. Deutscher Kindergarten Rothenkrug, som ligger kun 700 meter fra Hærvejen 24, har 40+ børn i alderen 0-6 år.

Efterspørger aktiviteter som:

- God plads
- Følelsen af ikke at forstyrre andre brugere
- Krea-workshops
- Teater
- Højtlesning
- Musik/samspilsaktiviteter
- Koncerter
- Sanglege
- Science
- Udstillinger - se udstillinger eller selv være med til at lave dem. Det kan også trække forældrene på biblioteket, fordi de skal se børnenes værker.

Efterspørger faciliteter som:

- Active floor - digitalisering (de har det i Børnehuset Fladhøj)
- Huler
- Legeområde
- Sofaer
- Toiletter til børn
- Puslebord
- Madpakkeområde
- Garderobe med plads til børnenes overtøj og støvler

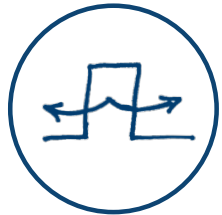
“ Hvis børn skal kunne være der, så skal de kunne bevæge sig. Det dur ikke, at der kun er små figurer, man kan sidde og lege med. Børn vil gerne bruge deres kroppe. De unge skal også kunne være der uden at skulle sidde over ved de små børn eller de gamle mennesker.

Mor til børn i alderen 3-21 år, Rødebro.

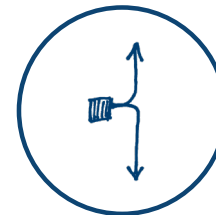
Del 3: Rum og rammer

Principper for rum og rammer

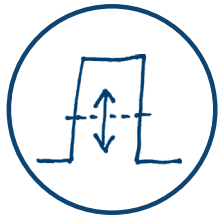
Analysen peger på en række principper for rum og rammer i ombygningen af Hærvejen 24, når der skal etableres et nyt bibliotek, kultur- og hærvejshotspot.

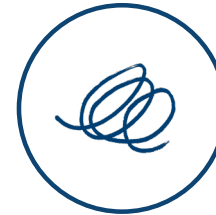
Åbn op ud mod gadeplan

Sammenbind til Hærvejens naturoplevelser

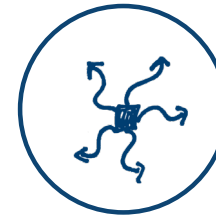
Skab sammenhæng mellem stuen og førstesal

Signaler at huset godt må blive brugt

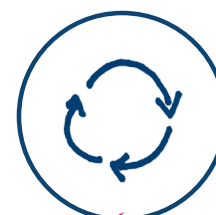
Træk hverdagsaktiviteter og liv frem

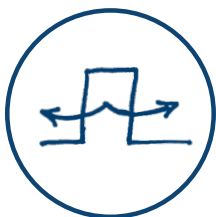
Lad biblioteket smelte sammen med huset

Indtænk uderum

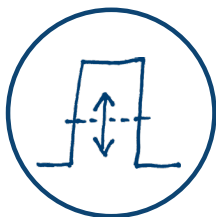

Styrk bæredygtigheden

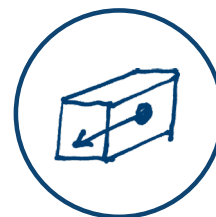
Åbn op ud mod gadeplan

Bygningen bør åbnes op, særligt i stueetagen ud mod gaden. Ankomsten til bygningen vil ske enten fra Østergade eller langs Hærvejen, og som huset står nu, mødes besøgende af en lukket facade. Der er behov for at åbne bygningen op særligt mod øst mod Østergade og Hærvejen, men også mod nord, hvor bygningen møder parkeringspladsen, som rummer potentiale som byens torv og uderum for fælles begivenheder. Ligeledes er der potentiale i at åbne bygningen mod vest, hvor der i dag også er parkeringsplads, dog i et mere lukket gårdmiljø med mulighed for at skabe et uderum med mere ro.

Skab sammenhæng mellem stuen og førstesal

Bygningen bør give brugerne en fornemmelse for, at de er i samme hus – både når de er på førstesal og i stueetagen. og nede og på tværs af de mange zoner og rum. Ved at styrke sammenhængen mellem stuen og førstesal kan brugerne guides rundt i hele huset og få indblik i aktiviteter og faciliteter, som de ikke ellers ville opsøge aktivt.

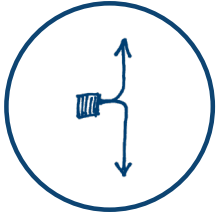
Træk hverdagsaktiviteter og liv frem

“Frontstage” af huset skal rumme hverdagsaktiviteter, så det er tydeligt, at der er liv i bygningen. Det kan eksempelvis være hverdagsaktiviteter som strikkeklub, keramik, makerspace og madpakkerum. Værkstedsfaciliteter og madpakkerum har en tendens til at blive gemt væk i kulturhuse og biblioteker, da de ofte roder og fylder. Her er det vigtigt at huset syner af liv, også for dem der passerer forbi udenfor.

Indtænk uderum

Udearealerne rundt om bygningen er centrale i forhold til at invitere borgere og forbipasserende ind og skabe et offentligt og åbent rum. Der er stort potentiale i at tænke udearealerne ind i udformningen af hele huset – de giver mulighed for, at de funktioner, som borgere og fagpersoner efterspørger, også kan strække sig uden for huset, f.eks. legemuligheder, midlertidigt scenerum og eventrum. Samtidig kan elementer udefra også trækkes ind i huset som f.eks. wayfinding til oplevelser rundt i og omkring byen.

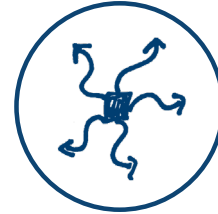
Sammenbind til Hærvejens naturoplevelser

Bibliotek, kultur- og hærvejshotspottet skal være med til at trække naturen langs Hærvejen ind i bymidten og ind i huset. Det kan gøres ved eksempelvis at indtænke begrønning på udearealerne i tilknytning til huset, men også indenfor i huset, så stemningen som en oase bliver understøttet og peger videre på de naturoplevelser, som er at finde langs resten af Hærvejen.

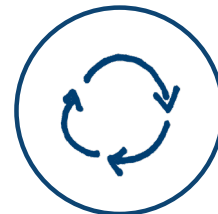
Signaler at huset godt må blive brugt

Huset må ikke være institutionelt og for pænt. Det skal invitere til brug og til kreativ skaben, og det må derfor godt syne af, at der må blive spildt maling på gulvet i visse dele af huset. Signalkærdien er, at man som bruger godt må rode og larme lidt frem for at huset fremstår tomt og institutionelt.

Lad biblioteket smelte sammen med huset

Bibliotekets funktioner skal smelte sammen med resten af huset, således at biblioteket ikke er et særskilt rum i huset, men kan understøtte husets øvrige aktiviteter og skabe en hverdagsbrug af hele huset.

Styrk bæredygtigheden

Bibliotek, kultur- og hærvejshotspottet tager udgangspunkt i ombygning af den eksisterende bygning på Hærvejen 24. Det er en oplagt mulighed for at tænke bæredygtigt, når den eksisterende bygningsmasse genanvendes i stedet for at rive ned og bygge nyt. Projektet rummer en eksempelverdi i at anvende en tidligere dagligvarebutik til noget nyt, som på anden vis skaber liv og giver noget tilbage til byen. Genanvendelse og bæredygtige principper er desuden med til at understøtte værdisættet i Aabenraa Kommunes klimaplan (udarbejdet 2022).

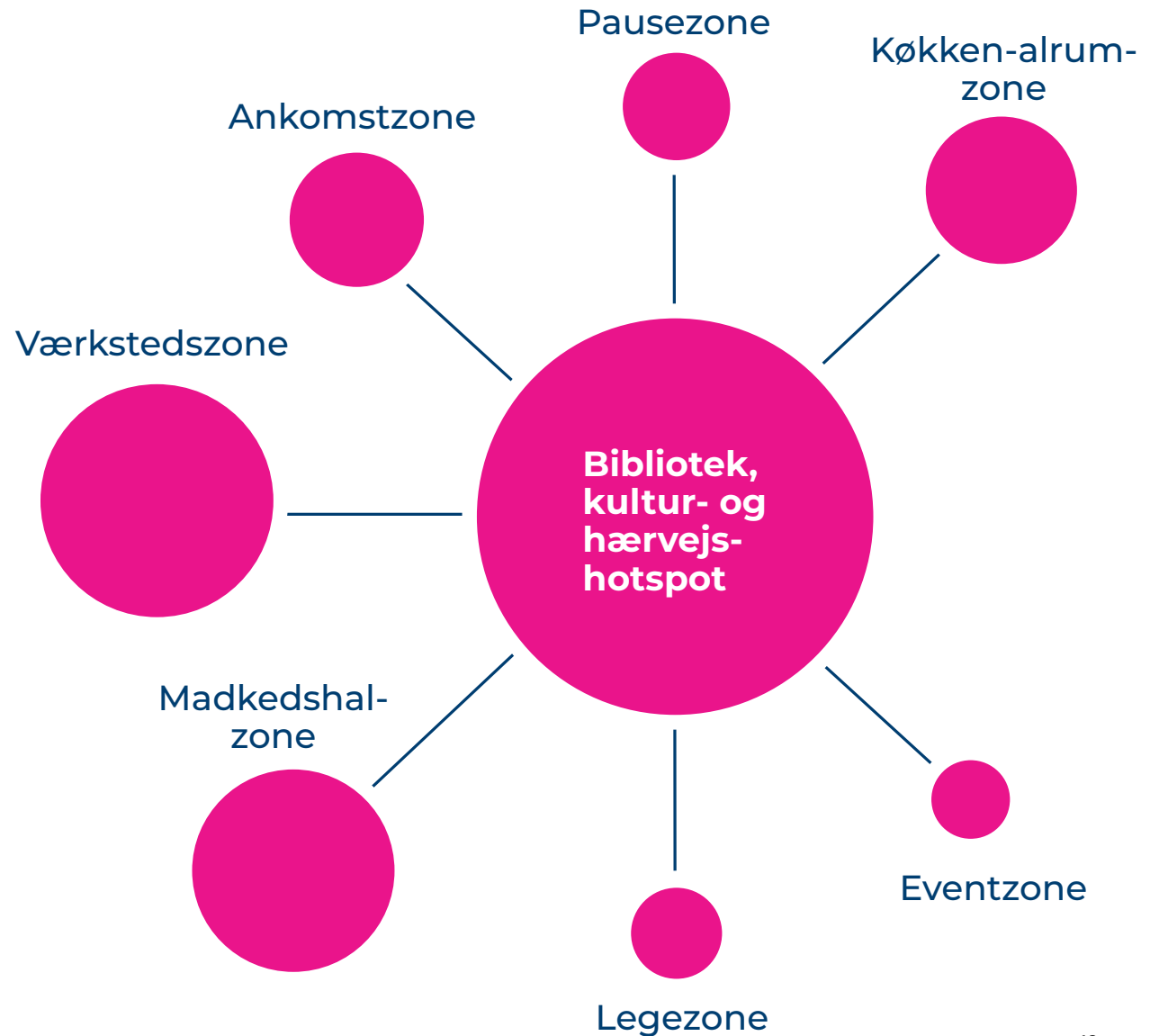
” Vi ser den grønne omstilling som en udviklingsdagsorden

Vi vælger at se klimaudfordringen som en mulighed for at udvikle vores måde at drive virksomhed på. Både de store strategiske satsninger og de små handlinger i hverdagen tæller. Det gælder i de store sektorer landbrug, transport og energi, men også inden for andre brancher som eksempelvis byggeri og detailhandel.

Klimaerklæring Aabenraa , 2022

Zoner og funktioner

Dialogen med både fageksperter såvel som potentielle brugere af det kommende hus peger på en række ønsker og behov for både faciliteter, aktiviteter og atmosfære. Disse ønsker og behov er samlet i nogle scenarier for funktioner og brug, som er blevet kvalificeret af både en intern arbejdsgruppe i kommunen såvel som en gruppe lokale borgere og aktører. Det er blevet til formuleringen af nogle centrale zoner i huset, som kan bruges som udgangspunkt for en rumlig udformning af huset såvel som en aktivitetsbaseret organisering af husets daglige liv. Zonerne er ikke en udtømmende liste over aktiviteter og faciliteter, men blot eksempler på disse. Zonerne er heller ikke en rumlig fordeling en-til-en, men er netop zoner, som kan strække sig over flere rum eller opdele ét rum i mindre enheder.

“ Hvis fremtidens bibliotek skal fungere som kulturhub, må det nødvendigvis være flerfunktionelt og dermed være i stand til at dække mange forskellige brugergruppers ønsker og behov. [...] Flerfunktionalitet er noget helt andet end multifunktionalitet [...] Det kræver, at bibliotekerne arbejder med både wayfinding og tydelige zoner.

“Biblioteket som kulturhub”, Seismonaut for Lokale og Anlægsfonden, september 2024

Ankomstzone

Stemning:

Imødekommende, åben, overskuelig, transparent, inviterende, venlig.

Faciliteter:

Turistinfo, opslagstavle/plakatsøjle, biblioteksbetjening, wayfinding, garderobe, barnevogns- og rollator-parkering.

Aktiviteter:

Skabe overblik, informationsøgning, praktisk overgang fra ude til inde f.eks. komme af med overtøj eller opbevaringsmuligheder.

Værkstedzone

Stemning:

Inviterer til at det godt må blive brugt, ikke for pænt, inspirerer til at være kreativ.

Faciliteter:

Keramik og atelier, tekstilværksted, træværksted/byggeværksted, repaircafé, teknik/digitalt værksted f.eks. med fokus på stop motion, programmering, robotter.

Aktiviteter:

Plads til at skabe noget med hænderne, workshops, læringsrum, drop-in værksted, mulighed for at købe materialer.

Markedshal-zone

Stemning:

Liv, summen, overraskelser, foranderlighed, nysgerrighed, åbenhed, gennemstrømning.

Faciliteter:

Fleksibelt rum, central placering i bygningen, mulighed for scene-/tribune-funktioner, mulighed for udstillingsdesign, mulighed for at mødes.

Aktiviteter:

Mindre og åbne events såsom koncerter, oplæsning, foredrag, (børne)teater, talks, loppemarked, messestande.

Pausezone

Stemning:

Ro, afslapning, fordybelse, hvile, hygge-krog.

Faciliteter:

Sidde-/liggemøblement, læselamper, afskærmede siddepladser, højborde med mulighed for at sidde med sin computer.

Aktiviteter:

Plads til avislæsning, lytte til musik i høretelefoner, læse, arbejde på computer, hvile.

Køkken-alrum-zone

Stemning:

Alle er velkomne, inkluderende, uformelt.

Faciliteter:

Køkken, kaffe/te, mikrobølgeovn, flytbare borde, spisestole, højstole, skabe til opbevaring f.eks. til kreaklubber, som gerne vil mødes i semi-offentlige rum.

Aktiviteter:

Fællesspisning, mødeaktivitet, børnefødselsdag, madpakkebord, lektiecafé.

Legezone

Stemning:

Fantasi, farverig, åbenhed, mødested for familier.

Faciliteter:

Legetæppe, legehus/købmandsbutik, udklædningstøj, legebil, skumlegetøj, store byggeklodser, bord og stole, bløde møbler.

Aktiviteter:

Rolleleg, mødre - og fædregrupper, højtlesning, institutionsbesøg, familie og venner mødes.

Eventzone

Stemning:

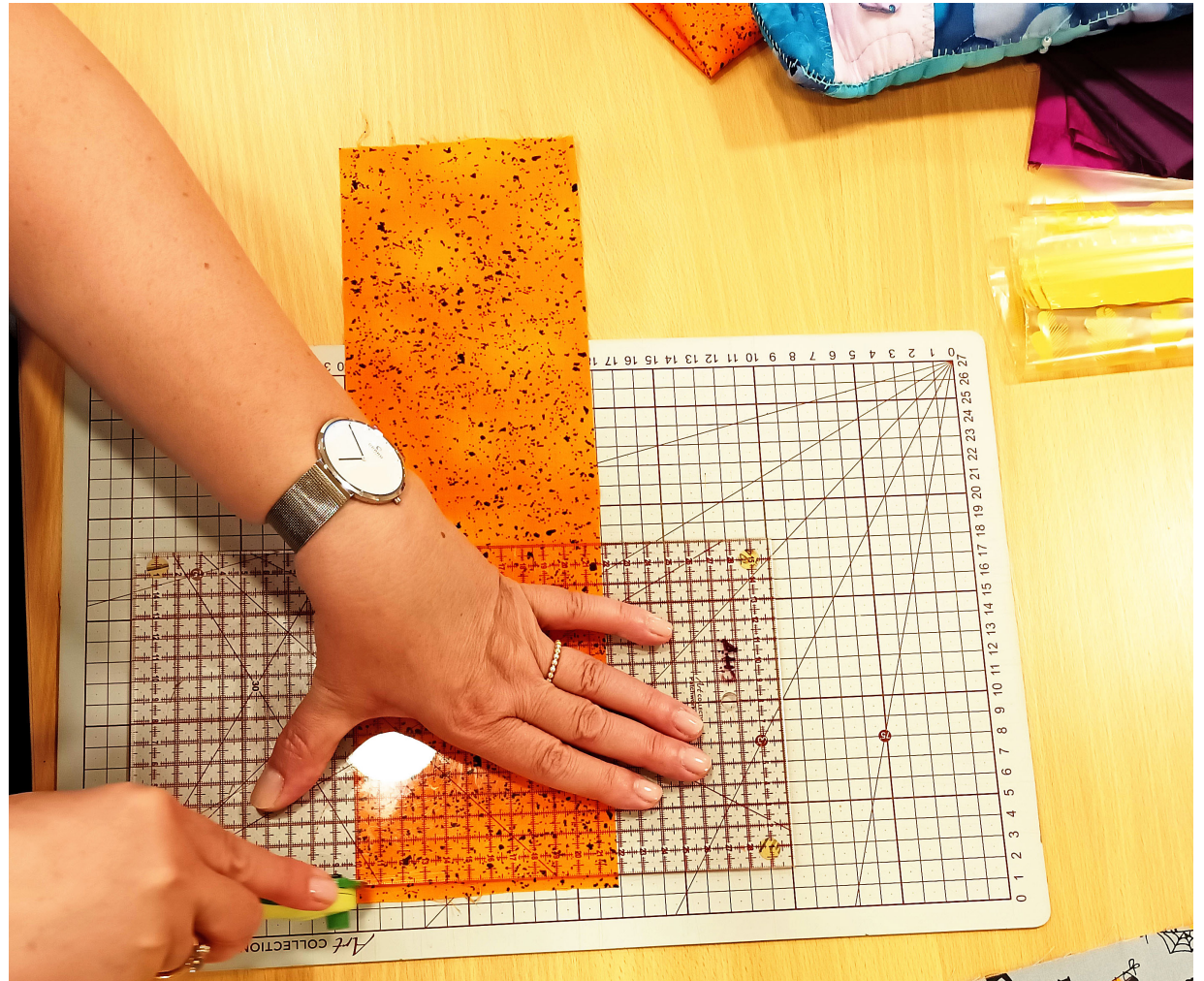
Oplevelse, kulturoplevelse, formidling, pop-up begivenheder, midlertidighed.

Faciliteter:

Udendørs placering, grejbank, scene/podier, overdække, udendørs sidde møbler, borde.

Aktiviteter:

Midtbyfest, events, koncerter, teater/optræden, markeder, åbent hus, pop-up udstillinger.

Foreningen Kometquilterne samles i dag om at quilte i Borgerhuset i Rødebro.

Del 4: Organisering og drift

Hærevejen 24 i Rødékro, august 2024

Opbygningen af en ny organisering omkring det kommende bibliotek, kultur- og hærevejshotspot er noget, der skal udvikles over tid. I forlængelse af de tre grundværdier for huset: Deltagelse, Udveksling og Kreativitet (beskrevet i afsnittet "Værdier" på s. 11) er der lagt op til et hus, som skal involvere brugerne af huset såvel som opbygge partnerskaber og samarbejder. Fordi huset netop er en ny platform i Rødékro, er brugere og samarbejdspartnere noget, som skal opdyrkes. I det følgende præsenteres derfor forslag til, hvordan organisering og drift af det nye hus kunne se ud med afsæt i den viden, der er på nuværende tidspunkt. Dette vil være udgangspunktet for en videre undersøgelse af muligheder for partnerskaber og medejerskab inden en endelig organisation og driftsmodel kan besluttes. Der er i det følgende fokus på, at organiseringen kan udvikle sig og skabe større engagement og forpligtelse i organiseringen af huset i takt med, at samarbejdet omkring huset udvikles.

Organisering og ansvar

Biblioteket som base

En væsentlig aktør i husets drift og organisering bliver Kulturhuse & Biblioteker Aabenraa. Der er truffet politisk beslutning om at flytte det nuværende bibliotek i Rødekro fra den eksisterende placering i Vestergade til det nye hus på Hærvejen 24. Dermed overføres også den eksisterende drift og økonomi, som bliver en grundlæggende komponent i driften af det nye hus.

Det er helt afgørende for huset, at der planlægges med en organisering, som har ressourcer og kompetencer til at skabe liv i huset på daglig basis; som kan sikre, at det er offentligt tilgængeligt; og samtidig kan understøtte borgerne og de lokale organisationers deltagelse og virkelyst.

Kulturhuse som ophæng

Fordelen ved at bygge videre på det eksisterende bibliotek i Rødekro i organiseringen af det nye hus er, at biblioteket netop har et organisatorisk ophæng, som ikke kun rummer klassiske biblioteksfunktioner, men som også inkluderer kulturhuse. Det betyder også, at det eksisterende bibliotekstilbud i Rødekro skal udvikle sig i forbindelse med det nye hus, så der i

fremtiden bliver endnu flere kulturhusfunktioner, som også kommer i spil.

Nogle af de vigtigste nye opgaver for biblioteket som institution bliver derfor:

- Styrke deltagelse og medborgerskab
- Understøtte kulturtilbud
- Skabe partnerskaber til andre organisationer, som kan tage del i huset
- Dele inspiration, viden og ressourcer fra de andre kulturhuse, som er en del af Kulturhuse & Biblioteker Aabenraa

Der ligger internt i organiseringen Kulturhuse & Biblioteker Aabenraa erfaring og kompetencer, som med fordel kan bringes endnu mere i spil i forhold til det kommende hus i Rødekro. Det gælder eksempelvis erfaring fra Nygadehuset omkring værkstedsfunktioner, viden og formidling af Hærvejen på Told & Grænsemuseet samt erfaring med at understøtte medborgerskab fra blandt andet Damms Gård i Felsted.

Borgernes hus

For at sikre liv, aktivitet og engagement i huset er det vigtigt, at huset kommer til at være borgernes hus. Borgerne skal være med til at fylde rammerne ud både som brugere, men også som initiativtagere, arrangører og igangsættere. Der skal være plads til, at både foreninger, fællesskaber, grupper og enkeltpersoner kan sætte noget i gang til gavn for andre. Der skal være mulighed for, at de kan bruge, booke og leje faciliteterne i huset, og mulighed for at afholde forskellige arrangementer og aktiviteter, som har et kunstnerisk, kulturelt og almennyttigt sigte.

Selvom Røde Kro har et rigt foreningsliv, er der på kulturområdet ikke mange foreninger og organisationer (som også omtalt i afsnittet "Stærk på erhvervsliv og idræt – mindre stærk på kunst og kultur" på s. 19). Det er derfor nødvendigt at arbejde med inddragelse af borgerne og de eksisterende foreninger. Det handler om at skabe en træningsbane for kulturel deltagelse og foretagsomhed. Det kræver, at der i forbindelse med opstart af det nye hus investeres ressourcer i at facilitere og mobilisere denne deltagelse.

Røde Kro Idrætsforening – Gymnastik holder "åbent hus" på parkeringspladsen ved Hærvejen 24, august 2024.

Samarbejder og partnerskaber

Opgaven med at involvere og mobilisere borgere og brugere af huset er ikke en opgave, som biblioteket kan varetage alene. Derfor er der behov for at indgå strategiske samarbejder eller deciderede partnerskaber med andre aktører, som kan være med til at løfte opgaven med at åbne huset op for offentligheden og invitere flere borgere og aktører til at tage del i huset. Samarbejdspartnerne kan blandt andet være uddannelser, det lokale erhvervsliv, turismeaktører med flere. Det kan også være aktører fra de omkringliggende byer, regionale eller nationale fællesskaber og interesseorganisationer. I forbindelse med udarbejdelsen af værdiprogrammet er der foretaget en foreløbig interessentanalyse af lokale, kommunale og nationale potentielle samarbejdspartnere. Hvilke aktører, der er relevante samarbejdspartnere, vil blive udbygget i de næste faser af organisationsudviklingen.

Scenarier for organisationsmodel i opstartsfasen

I det følgende er skitseret to eksempler på scenarier for organiseringen af det nye bibliotek, kultur- og hærvejshotspot i Rødekro, som er afsættet for det videre arbejde med organiseringen af huset:

På mødet i Udvalget for Plan, Teknik & Miljø den 28. november 2024 blev det anbefalet at der arbejdes videre med scenarie 1, hvorfor dette er udgangspunktet for det videre arbejde.

Biblioteket som facilitator

I dette scenarie er biblioteket hovedaktør i huset og ansvarlig for at sikre involvering, sparring og medbestemmelse fra kommende brugere og samarbejdspartnere. For at sikre partnerskaber og koordinering med andre relevante aktører indenfor blandt andet turisme og kultur, etableres et advisory board. For at sikre dialog og kvalificering fra brugerne, etableres et brugerråd. I dette scenarie er det biblioteket, der er ansvarlig for drift, brugerinddragelse og partnerskaber.

Etablering af et advisory board

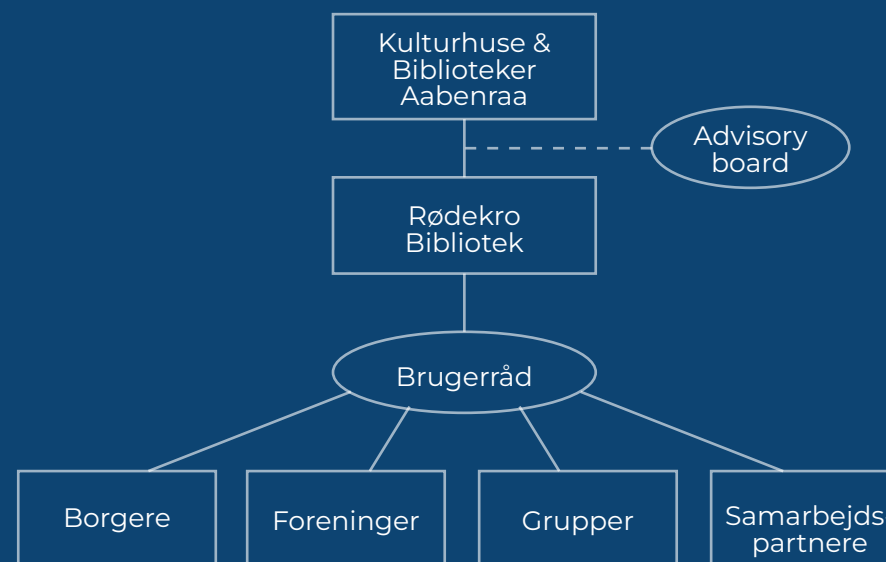
Et advisory board er et rådgivende organ, der kan tilføre huset inspiration, erfaringer og netværk. Boardet kan med fordel bestå af ressourcepersoner, som har viden og netværk inden for kultur, turisme, events, frivillighed, medborgerskab og fritidsliv. Advisory Boardet kan bestå af lokale aktører, men ligeledes af kommunale eller regionale aktører. Advisory Boardet kan også fungere som et ad hoc rådgivende udvalg, hvor boardets medlemmer stiller sig til rådighed for løbende sparring om udviklingen af huset.

Etablering af et brugerråd

Brugerrådet består af potentielle brugere af huset og eventuelt eksisterende brugere af det nuværende bibliotek. Brugere i brugerrådet

repræsenterer ikke nødvendigvis en forening eller en gruppe, men er sammensat og valgt bredt blandt brugerne. De skal være med til at sikre, at biblioteket som driftsorganisation har brugerne i centrum for udviklingen. De skal have medbestemmelse i forhold til visse aktiviteter og udnyttelse af faciliteterne. Brugerrådet faciliteres, som minimum i opstartsfasen, af en koordinator med tilknytning til Kulturhuse & Biblioteker Aabenraa, der fungerer som bindeled mellem brugerne og den daglige biblioteksdrift.

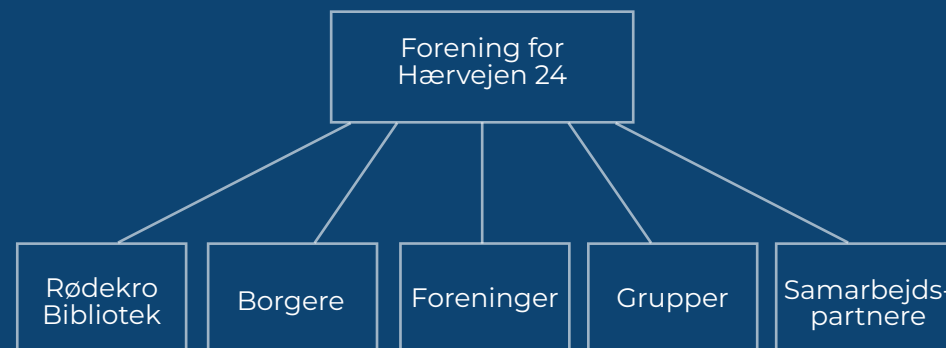
Organisationsmodel scenarie 1: Biblioteket som facilitator

Foreningskonstruktion

Foreningskonstruktionen består af en forening for huset som helhed. Bestyrelsen for forening udgøres af repræsentanter fra biblioteket såvel som brugere af huset. Foreningen er øverste beslutningsorgan for driften af huset og ansvarlig for drift, involvering af borgere og etablering af samarbejder. Der kan eventuelt udarbejde en driftsaftale, hvor biblioteket bliver ansvarlig for driften sådan som organiseringen er omkring medborgerhuset Damms Gård, som Feldsted Bibliotek er en del af. Udfordringen ved denne model er at det kræver en gruppe frivillige i bestyrelsen, som har både tid og kompetencer til at drive udviklingen af huset og sikre involveringen af et bredt spekter af borgere, foreninger og samarbejdspartnere.

Organisationsmodel scenarie 2: Foreningskonstruktion

Anbefaling

På baggrund af undersøgelsen, der ligger til grund for værdiprogrammet, vurderes det, at der ikke i dag er basis for at skabe en organisering, hvor borgere, foreninger og lokale aktører er repræsenteret i kraft af et repræsentantskab fra forskellige råd og foreninger. I Rødekro er der en mindre gruppe meget aktive ildsjæle, som på nuværende tidspunkt er involveret i mange forskellige tiltag i byen – også omkring udviklingen af bymidten, som pågår. Det vurderes at en organiseringsmodel baseret på repræsentantskaber vil give et for stort ressourcetræk på få personer, hvilket ikke er bæredygtigt.

Ud fra en kortlægning af de eksisterende aktører og ressourcer i og omkring Rødekro foreslås en organisering, der i en opstartsperiode har biblioteket som hovedorganisation i huset som i scenario 1. Men et bibliotek, der er i tæt samspil med både brugere og samarbejdspartnere.

”Jeg tror bare folk har glemt, at vi sammen løfter i flok. Folk er bange for at sige ja, for så skal de stå for det hele, tror de. Jeg tror bare, folk har glemt, at hvis mange gør lidt, så er arbejdsbyrden ikke så stor. Vi er nødt til at hjælpe hinanden.”

Borger, Rødekro

Organisationsudvikling over tid

Der kan på sigt bygges en ny organisation omkring det nye hus, hvor borgere og andre samarbejdspartnere spiller en væsentlig rolle i samarbejde med biblioteket. Det tager tid at mobilisere og skabe sådan en organisation. Derfor foreslås derfor en etapevis udvikling af organiseringen i takt med, at huset etableres og tages i brug. Dermed bliver der mulighed for løbende at justere i forhold til den erfaring, der opbygges, og tilpasse organisationen nye behov og muligheder.

En etapevis udvikling udnytter desuden, at Røde Kro er med i Forsøgsordning for frie bymidter, som løber fra 2024-2029. Forsøgsordningen giver de deltagende kommuner forskellige muligheder for afprøvning af forskellige tiltag og afvige fra gældende lovgivning. I Røde Kro er der blandt andet mulighed for at etablere et velfærdscentre som bibliotek, kultur- og hærvejshotspottet og her udleje kommunale lokaler til private og erhvervsdrivende på markedsvilkår.

Eksempel på en mulig etapevis udvikling af organiseringen:

2025	2026-2027	2028-2031
Træning af samarbejder og borgerinvolvering	Midlertidighed som udvikling	Opstart af huset og udvikling af partnerskaber
Praktisk: <ul style="list-style-type: none"> • Primo 2025: Kommunen overtager førstesal i Hærvejen 24. • Fondssøgning til projektet pågår. • Opstart af proces i forhold til fysisk ombygning og indretning.	Praktisk: <ul style="list-style-type: none"> • Primo 2026: Kommunen overtager stueetagen af Hærvejen 24. • Ultimo 2026: Ombygning af Hærvejen 24 forventes igangsat.	Praktisk: <ul style="list-style-type: none"> • Huset åbnes efter ombygning og tages i brug.
Organisatorisk: <ul style="list-style-type: none"> • Opsøgning af potentielle samarbejdspartnere. • Afprøvning af brugerinvolvering i det eksisterende bibliotek. • Etablering af Advisory Board.	Organisatorisk: <ul style="list-style-type: none"> • Afprøvning af projekter med nye samarbejdspartnere i tilknytning til udearealerne ved Hærvejen 24; som midlertidige tiltag på førstesal i Hærvejen 24 inden ombygningen går i gang; eller i bibliotekets nuværende lokaler i Vestergade. • Etablering af brugerråd for potentielle og særligt interesserede brugere af det nye hus.	Organisatorisk: <ul style="list-style-type: none"> • Løbende udvikling, eksempelvis revidering af sammensætning af brugerråd og Advisory Board med mere.

Drift af huset

Driften af huset skal nødvendigvis tilpasses over tid i takt med, at organiseringen udvikler sig jf. foregående afsnit om etapevis udvikling. I udgangspunktet lægges der op til en driftsmodel inspireret af samarbejdet mellem kommune og borgerforening som Damms Gård i Feldsted, hvor kommunen fastsætter de overordnede retningslinjer og afholder ejendommens driftsudgifter, daglig rengøring og bygningsmæssigt tilsyn. Driften i øvrigt varetages af brugerne af huset og i samarbejde med biblioteket, det vil sige blandt andet indholdsproduktion, kommunikation, frivilligpleje, vedligehold af inventar.

Arbejdet med afsøgning af partnerskaber og samarbejdspartnere er også en undersøgelse af driftsøkonomien. Driftsøkonomien af det nye hus kan eksempelvis bestå af:

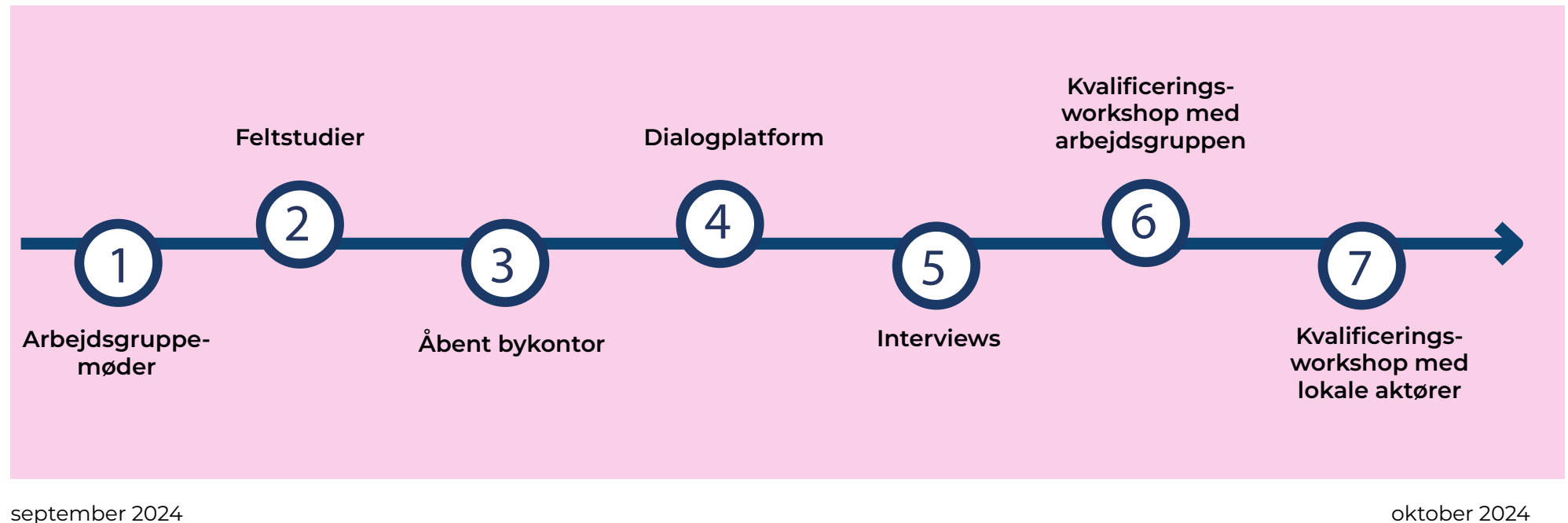
- Bibliotekets driftsøkonomi
- Hel eller delvis brugerbetaling på værkstederne, eksempelvis salg af materialer til brug i værkstederne
- Udleje af lokaler og værksteder eksempelvis til foreninger, virksomheder, undervisning eller privatpersoner
- Udleje/udlån af grej/teknik/eventudstyr eksempelvis mikrofoner, scenepodier, lys
- Billetindtægter til events og arrangementer
- Salg fra café eller eventuelt bortforpagtning

Del 5: Processen bag

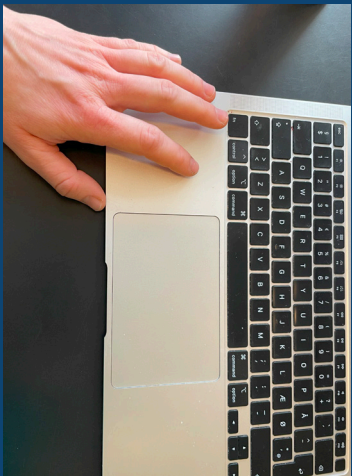
Inddragelsesproces

I udarbejdelsen af værdiprogrammet er der lagt vægt på at inddrage lokale aktører såvel som relevante fagligheder i udviklingen af et nyt bibliotek, kultur- og hærvejshotspot i Røde Kro. I perioden september til november 2024 er processen struktureret om følgende inddragende initiativer:

september 2024

oktober 2024

1

Arbejdsgruppemøder

Der er nedsat en intern arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra Plan & Udvikling samt Kultur & Fritid, herunder Kulturhuse & Biblioteker Aabenraa. Gruppen har løbende kvalificeret processen og sikret at projektet afstemmes med det politiske niveau og er i overensstemmelse med kommunens øvrige strategier og politikker.

2

Feltstudier

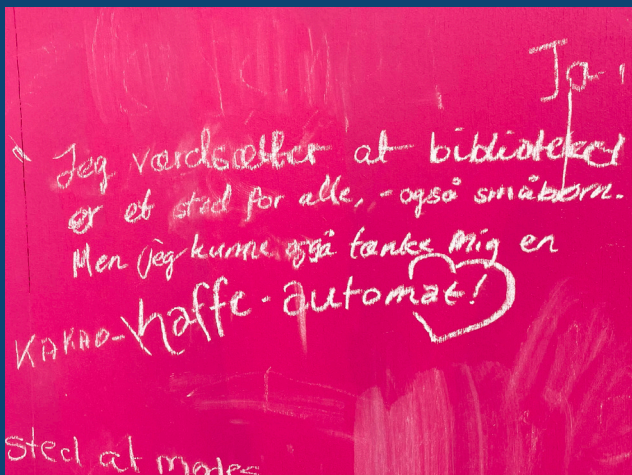
Besøg i Rødekro, observationer, byvandring og interviews med bl.a.: Børnehuset i Fladhøj, Borgerhuset, Lokalhistorisk Arkiv, Rødekro Bibliotek, Kometquilterne og Ungdomsklubben.

3

Åbent bykontor

Repræsentanter fra henholdsvis Urban Goods og Plan & Udvikling, Aabenraa Kommune inviterede til "Åbent bykontor" ved Hærvejen 24 den 10. oktober kl. 10-17. Her blev der indsamlet idéer og kommentarer fra borgerne samt skabt formidling og dialog om projektet. Omtrent 30 personer besøgte bykontoret.

Idéer fra borgere på fysisk dialogplatform.

Samtale med stikkeklub på biblioteket.

Udsnit af et af de syv scenarier.

4

Dialogplatform

Fra den 10. oktober til 30. oktober blev der opstillet fysiske tavler i Rødekre til indsamling af idéer og ønsker til huset. Tavlerne blev opstillet henholdsvis uden for Hærvejen 24 samt på Rødekre Bibliotek i Vestergade. De fysiske tavler blev suppleret af en digital idéplatform, hvor borgerne ligeledes kunne komme med idéer og ønsker til huset. I alt er indsamlet 80+ inputs i løbet af perioden.

5

Interviews

Der er gennemført 12 kvalitative interviews og samtaler med forskellige interessenter, potentielle brugergrupper og fagpersoner. Interviewene omfatter repræsentanter fra Rødekre Udviklingsråd, Hærvejsskolen, Deutsche Schule Rothenkrug, Børnehuset Fladhøj, Lokalhistorisk Arkiv, Rødekre Biblioteket, Kulturhuse & Biblioteker Aabenraa, Destination Hærvejen, Destination Sønderjylland, Told- og Grænsemuseet, lokalt musikliv/Aabenraa Live. Derudover blev der afholdt en række samtaler med borgere i Rødekre i forbindelse med besøg i byen.

6

Kvalificeringsworkshop med arbejdsgruppen

Workshop med kvalificering af syv scenarier for fremtidigt bibliotek- kultur- og hærvejshotspot. I workshoppen deltog repræsentanter fra kommunens afdelinger Plan & Udvikling samt Kultur & Fritid, herunder Kulturhuse & Biblioteker Aabenraa.

Workshoppen blev afholdt på Hotel Røde-Kro.

7

Kvalificeringsworkshop med lokale aktører

Workshop med kvalificering af fire scenarier for fremtidigt bibliotek, kultur- og hærvejshotspot med repræsentanter fra bl.a. Udviklingsrådet, Hærvejsskolen, Børnehuset Fladhøj, Hotel Røde-Kro og Røde Kro Bibliotek.

“ Det kunne være godt med et uformelt mødested for mændene – for eksempel en repair café.

Kvinde, senior, i strikkeklub på biblioteket.

Bilag

Dialogstation

- Idéer bruttoliste

Kaffe

1. En lille café: Forfriskninger til dem, der kommer forbi på Hærvejen og for dem der bare lige kommer for at læse dagens avis
2. Kaffe: Et sted, hvor man kan købe kaffe eller kakao evt. i en automat. (Borger i Rødekro)
3. Kaffe: En kaffebar
4. Drikke kaffe
5. Drikke kaffe
6. Kager og kiks
7. Kager og kiks
8. En café
9. En kaffeautomat
10. Kaffeautomat: Jeg værdsætter, at biblioteket er et sted for alle – også småbørn. Men jeg kunne også tænke mig en kaffe-automat.
11. Kakao-automat

Foredrag

12. Foredrag: Foredrag mangler vi.
13. Foredrag som ikke kun er for pensionister: Vi kunne godt tænke os nogle flere foredrag. Dem på biblioteket er det mest pensionister, der kommer til. Vi kunne godt tænke os at der var nogle som ikke kun er for pensionister.
14. Lokaler til foredrag: Det kunne f.eks. være godt med mere plads til arrangementer, så man ikke skal rydde hele biblioteket hver gang
15. Foredrag mm.
16. Foredragslokaler: Lokaler til foredrag.
17. Foredrag

Leg

18. Legeplads: En legeplads for børn med små minihuse/-butikker + legetøj ligesom i Aabenraa. Med gulvtæpper.
19. Leg: Masser af plads til leg for børn
20. Legeplads: Stor udendørs legeplads med rutsjebaner og gynger! Stor mangel i Rødekro.
21. Leg: Stort legeareal
22. Legeplads: Aktivitetsbane til børn
23. Legeafdeling: Sjøv legeafdeling til mindre børn.

Børn

24. Børn: Der skal være plads til børn og børnefamilier. Det er vigtigt at børn bliver interesserede i at læse
25. Børneteater: Teater for børn og deres voksne.
26. Børnebiograf
27. Leg: Et sted for børn at lege, men også så at folk som læser ikke bliver forstyrret.
28. Arrangementer for børn
29. Barselscafé

Dialogstation

- Idéer bruttoliste

Værksteder og krea

30. Krea: Kreating dvs. kreative ting man kan lave f.eks. med sine børnebørn.
31. Repair Cafe: Et sted hvor man kan få hjælp til små reparationer af elektronik og hjælp til reparation af tøj
32. Keramik: Keramikkursus/-gruppe
33. Krea: Et sted hvor folk som kan lide at tegne kan være.
34. Smykbar: (<https://www.smykbar.dk/>)

Mødelokaler og grupperum

35. Generalforsamlinger: Generalforsamlinger i foreninger.
36. Mødelokaler: Mødelokaler bl.a. til foreninger som skal mødes.
37. Grupperum: Grupperum, så man kan sidde i mindre grupper.

Musik

38. Spillested - små intime koncerter: Rødekro har mange facetter, handelsliv, foreningsliv, skole, togstation, bank osv. Men vores nye "hus" skal rumme et fritidsliv og gerne for alle aldre. Her kan musikken noget - både som koncerter, men også som øvested for dem der er undervejs... Glæder mig allerede
39. Musik: Det kunne være godt med noget musik og flere koncerter. Der er lidt koncerter i kirken, men ud over det er der ikke så meget.
40. Kammerkoncerter: Jeg kunne godt tænke mig at komme til kammerkoncerter i det nye hus
41. Koncerter
42. Koncerter

Turisme

43. Hævejsturister: Et sted hvor man kan få inspiration, når man går på Hævejen
44. Cykel hjælp: Der skal være ladestationer til el-cykler og mobiltelefon. Cykelpumpe udenfor.
45. Turistinfo: Turistinfo med flyers ligesom du kan finde det på de store motorvejstankstationer.
46. Formidling: Det skal formidle tilbud i området, så man kan blive klogere på mulighederne her og hvad der sker.
47. Kort: Et kort over Rødekro by + mulige udendørs aktiviteter som fx legepladser.
48. Toiletter: Offentlige toiletter til turister.

Dialogstation

- Idéer bruttoliste

Unge

49. One Piece: One Piece bøger i biblioteket
50. One Piece
51. Camercafé
52. Dungeons and Dragons
53. Manga
54. Bøger/Manga i biblioteket
55. One Piece manga
56. Flere trendy bøger fra TikTok
57. Mødested: Et sted hvor unge kan mødes
58. Mc

Fællesskab og frivillighed

59. Strikkeklub
60. Forsamlingshus: Det skal være en form for forsamlingshus.
61. På tværs af generationer: Jeg forestiller mig at bruge det sammen med mine børnebørn.
62. Medborgerhus: Det skal være noget andet og mere end bare bøger - et medborgerhus, ligesom i Sønderborg. (www.apmol-lerfonde.dk/projekter/soenderborg-multikulturhus/)
63. Røde Kors Parat: Jeg er frivillig i Røde Kors Parat, som er et hjælpernetværk af frivillige hjælpere, som rykker ud når andre har brug for hjælp: www.rodekors.dk/parat Vi kunne godt bruge et sted, hvor vi f.eks. kunne have værktøj og hjælpemidler og evt. mødes med dem vi skal hjælpe.
64. Fællesspisning: Fællesspisning en gang om måneden.

65. Højskoledag
66. Mødested: Et sted at mødes efter puttetid – rart, roligt og hyggeligt! Og budgetvenligt:-)

Studiepladser og stillerum

67. Studere: Et sted at studere
68. Studere: Et sted unge kan studere
69. Studere: Et sted at studere
70. Læsepladser: Pladser til at sidde og læse/studere.
71. Stillezone til avislæsere
72. Læserum: Et stille læserum uden småbørn, der leger og larmer.
73. Hygge: Jeg ønsker en hyggelig atmosfære, hvor man kan læse avisen

Dialogstation

- Idéer bruttoliste

Øvrige faciliteter

- 74. Køkken: Køkkenfaciliteter med ovn, køleskab mm. så man kan lave eller varme mad. Ikke nødvendigt med industrikøkken.
- 75. Toiletter: Offentlige toiletter
- 76. Wifi: Gratis Wifi
- 77. Cykelparkering: Sted til parkering af cykler.
- 78. Print og PC: Selvfølgelig plads til pc og printer.

Andet

- 79. Spontanitet: Der skal være plads til spontanitet - at man kan komme ind fra gaden.
- 80. Læring
- 81. Husk bøger!
- 82. Viva la bibliotek: At det moderne bibliotek er blevet et multifunktionelt knudepunkt i samfundet, har man besluttet i det offentlige, da omkostningerne ellers ikke kunne retfærdiggøres. Viva la bibliotek:-)

